

SLAVKOVSKÝ ZPRAVODAJ

SLAVNOSTNÍ ČÍSLO

květen – červen
1987

750 let

OD PRVNÍ PÍSEMNE ZMÍNKY
O EXISTENCI MĚSTA
SLAVKOVA U BRNA

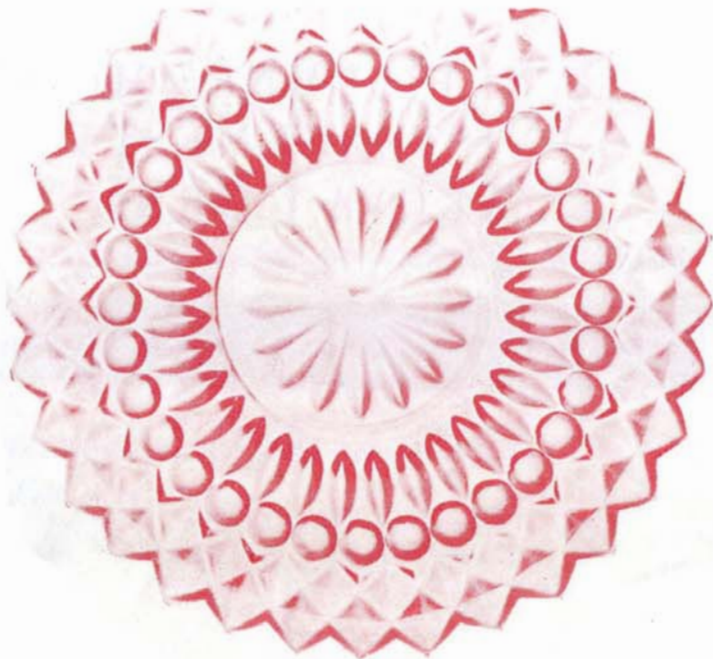

„ZA ZÁSLUHY O VÝSTAVBU“

Dne 30. dubna 1987 převzali zástupci města státní vyznamenání, propůjčené prezidentem republiky ČSSR s. Gustavem Husákem

„ZA ZÁSLUHY O VÝSTAVBU“

u příležitosti 42. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Udělené vyznamenání je oceněním dlouholeté budovatelské práce občanů Slavkova a zároveň pobídkou pro léta příští.

*Pod
Slavkovským
sluncem*

750 LET MĚSTA SLAVKOVA

Historické výročí našeho města je příležitostí k připomenutí jeho celkového vývoje od dávné minulosti až po současnost. Slavkov patří mezi nejstarší moravská města a je druhým největším městem vyškovského okresu.

Začteme-li se do jeho historie, poznáme tvář, jež se skládá do vrásek a rýh, které nakreslil čas; je to tvář tesaná do kamene jeho staveb, soch a zámku, kreslená do náměstí a ulic, do ploch a architektury zámecké zahrady, do toku řeky po jeho okraji. Město je však pro každé pokolení vždy znovu mladé. Bývá však též zastřené lehkým oparem lítosti nad léty vzpomínek stárnoucí generace.

Krajina kolem Slavkova poskytuje ideální podmínky pro zemědělství, neboť je nejslunnější oblastí brněnského kraje. Pro tuto svou přednost byla osídlena odpradáva. Dobu vzniku Slavkova halí však rouška tajemství, kterou postupně odkrývají archeologové. Jen jejich výzkum sídliště, hradiště, pohřebiště a dalších stop osídlení poskytuje fakta k poznání nejstarších dějin.

Souborné archeologické výzkumy Slavkova začal provádět v třicátých letech moravský archeolog, řídící učitel Alois Frocházka. Zpracoval především keltské období, které zaujímá poslední čtyři století před n. l. Keltská sídliště a pohřebiště se vyskytovala u Slavkova, v Holubicích, Křenovicích, Vážanech.

Archeologické nálezy u Slavkova

Z období římsko-germánského pak pocházejí nálezy již přímo z území Slavkova. Rovněž slovanská naleziště,

sledovaná od 7. stol. našeho letopočtu, zanechala zde svoje stopy.

Spojku mezi historickou dobou a těmito dávnými časy pak tvoří dávné zkazky, staré pověsti, z nichž se vynořuje též místo děje, Slavkov.

Podle jedné z takových pověstí byl Slavkov původně nazýván „bílým městem“, snad proto, že jeho stavení byla omítnuta vápnem. Nacházel se v blízkosti křižovatky starých obchodních cest. Zemská stezka vedla přes Slavkovsko od Mělnína (pозději Brna), od této stezky se pak odbočovala cesta uherská, která pokračovala přes Slavkov na Čejč a Hodonín.

Připomenutí významného jubilea města je však možné pouze na základě nejstarší datované písemné památky. U Slavkova se jedná o potvrzení majetku Řádu německých rytířů králem Václavem I. z 12. května 1237. Podle této listiny patřily Řádu kromě Slavkova též čtyři blíže neurčené obce. Řád německých rytířů měl ve Slavkově obytnou budovu spolu se špitálem a kaplí, farou, řádovým statkem a dalšími hospodářskými staveními, sýpkami a stodolami. Svým zemědělským a hospodářským výnosem patřila komenda ve Slavkově k nejdůležitějším v českých zemích. (Řádové účetní knihy české baillie z let 1382—1411 jsou vydané tiskem).

Ve středověkém právním smyslu vzniklo na území dnešního Slavkova město během 13. století a v roce 1288 dostalo od krále Václava II. soudnictví. Ve Slavkově, již tehdy hrazeném, byla soustava rybníků dobrou ochranou a kromě toho bylo rybníční hospodaření výnosné. Slavkovské trhy byly od poplatků tohoto druhu rovněž osvobozeny. Trhy se zemědělskými i řemeslnými produkty navštěvovali též kupci z Brna a širokého okolí. Slavkov stačil jako hospodářské středisko zásobovat celý kraj.

Z nemnohých listin z období 14. století pak vyplývá že v raně gotickém Slavkově existovaly kostel sv. Jakuba, kaple sv. Prokopa, špitál a velkostatek.

Řádoví rytíři ztratili majetek ve Slavkově až na faru začátkem 15. století. Město připadlo českému králi, který je pronajímal světské šlechtě. V roce 1416 udělil panovník Václav IV. Slavkovu městský znak a přeložil týdenní trhy ze soboty na pondělí. (Tato listina je dodnes zachována v Okresním archívu Vyškov.)

Král Václav IV. uděluje v listině z roku 1416 Slavkovu městský znak, na listině barevně vyobrazený. Slavkov jej užívá dodnes.

Od roku 1492—1507 byl prvním státním majitelem slavkovského panství a města hrabě Peřr od sv. Jiří a Pezinku. Tento šlechtic dal zapsat do Zemských desek (Státní oblastní archív Brno) hrad a město Slavkov se dvorem, pustou ves Mezilesice a tvrzíště řečené Dvorce s dvorem a vším příslušenstvím své manželce Žofii z Valdštejna jako spoluvlastníci. Slavkovu upravil na dlouhá léta správčí a soudní poměry v rozsáhlé česky psané listině v roce 1497.

Další zdejší vrchností byli pak páni z Kounic, kteří spravovali Slavkov asi od roku 1507 až do roku 1919.

V 16. století se usazovaly ve městě Slavkově početné náboženské skupiny. Významnou sektou byli Novokřtenci, původně ze Švýcarska a Německa, kteří do Slavkova přišli z mikulovského panství, odkud byli vykázáni kolem roku 1527. Jejich obchodní a řemeslnické podnikání proniklo tehdy do dalekých krajín.

S Jednotou bratrskou jsou osudy města spojeny s osobou Zachariáše

Solína — tiskaře Kralické bible, který pocházel ze Slavkova. Čeští bratři rovněž spravovali slavkovské školství.

Před třicetiletou válkou byl Slavkov rozsáhlým městem s mnoha ulicemi, předměstími a dvěma tržišti. Městská rada zasedala v městském pivovaru, který byl na místě nynějšího „Panského domu“ č. 89 na Palackého náměstí (dnes je zde ředitelství Potravin).

Ve Slavkově bylo v té době 348 domů. Od příslušníků kounicovského rodu či přímo od jednotlivých panovníků město obdrželo během staletí řadu výsad, které jako pilíře podpíraly stavbu městského hospodářského života; sloužily však jen zámožným městským vrstvám, přede-

vším řemeslníkům a kupcům. Byly to především výsady na městské trhy, stanovy k cechovní organizaci, do které se středověcí řemeslníci sdružovali, a jednotlivý městský majetek (pivovar, vinohrady, polnosti, louky, dvůr a domy).

Ve Slavkově se pěstovalo ve středověku ve velké míře víno. V listině z roku 1516, ve které potvrdil Oldřich z Kounic Slavkovu vlastnické role „Framperk“, se jednalo již o vinohrady, další pak byly v hoře, která začínala od Křenovic a vedla až po tzv. „přikop“. Město mělo viničné právo. Zároveň se však z vinohradů odváděla na zámek daň — desátek. Koupě a prodeje vinohradů ve Slavkově jsou zapsané ve viničných knihách (v renesančních vazbách), které se zachovaly v Okresním archívu Vyškov.

Nejstarší písemná zpráva o slavkovském pivovaru pochází z roku 1570, kdy jej slavkovští koupili od rychtáře za 1100 zlatých. V r. 1660 prodalo město pivovar slavkovské vrchnosti.

Od roku 1422 vlastnilo též město dům (původně Elišky Rysové), s právem vybírání mýta. (Darovací listina krále Zikmunda se zachovala v Okresním archívu Vyškov.) V roce 1612 si v něm město zřídilo dvůr a mlýn (dům č. 77). Od roku 1771 byl dům i s pozemky pronajat kounicovskému velkos'atku a od roku 1864 byl tento majetek připsán slavkovským měšťanům, kteří se nazývali „Singularisté“.

Od roku 1606 mělo město též právo vinného šenku a od roku 1706 obchod se solí.

Na Moravě se ve druhé polovině 17. století navrhovalo zřizování manufaktur. Dominik Ondřej z Kounic, jeden z nejvlivnějších moravských šlechticů, povolal na svá panství zkušené odborníky v textilnictví a v roce 1703 založil ve Slavkově manufakturu na výrobu jemných suken a kreponu. Dílny byly zřízeny ve dvou domech na náměstí. Od roku 1712 však výroba upadla a v roce 1716 byla zastavena.

Kounicovská vrchnost si začala od 18. století zajišťovat i správu městského hospodaření ve Slavkově. Bouřlivé události roku 1848 však přinesly městu určité vysvobození od vrchnosti a nový obecní zákon zavedl městskou samosprávu. Od roku 1850 se Slavkov stal i politickým centrem pro správní okres Vyškov s okresním úřadem, a byl v něm umístěn i okresní soud a berní úřad.

Během 18. století byl Slavkov obohacen cennými stavbami, které se zachovaly dodnes. Především to byla přestavba slavkovského zámku do barokního stylu. Plány pro tuto práci vypracoval vynikající italský architekt Domenico Martinelli. Archi-

Slavkovský zámek

tektionický skvost byl v barokním slohu postaven celý s několikaletými přestávkami v letech 1698—1730. Autory přestavby jsou stavitelé Valmagini a Václav Petruzzi. Ten zároveň navrhl celkovou úpravu Slavkova na městském plánu. Plán zobrazuje barokní zámek, barokní kostel, městskou věž, panskou zahradu se soustavou vodotrysků, rozsáhlé náměstí s renesanční radnicí (postavena v roce 1592), jednotlivé čtvrtě Slavkova, městské hrady spolu s bránami, židovskou část města se synagogou. Na prospektu jsou též zakresleny panské hospodářské budovy v okolí Slavkova a soustava alejí, vytvářející ze zastavění města a okolní krajiny velkolepý celek. Prospekt Václava Petruzziho přináší i pohled na kapli sv. Urbana ve vinohradech (z r. 1712). (Originál plánu je uložen v Archívu města Brna.)

750. LET BUDOVNÍ SOCIALISTICKÉHO MĚSTA SLAVKOVA

Městské písemnosti Slavkova, které začínají listinou z roku 1416 a pokračují souborem dalších listin, souvislou řadou městských knih od roku 1539 a aktovým materiálem i dalšími plány, jsou uloženy v Okresním archívu Vyškov a jsou jeho nejcennějším fondem.

Na slavkovském předměstí, nazývaném po roce 1485 „Špitálka“ se zachovala další historická stavební památka, kostelík sv. Jana Křtitele. Byl zcela zničen během husitských válek spolu s celým předměstím, jeho nynější podoba vznikla v letech 1676—1743. Vedle kostelíka byl zřízen hřbitov a krypta Kouniců (1659, resp. 1795).

Prostorný chrám „Vzkříšení Páně“ byl vystavěn místo starobylého kostela sv. Jakuba (zbořen 1750) na náměstí ve Slavkově. Chrám dal postavit kancléř Marie Terezie, Václav Antonín, kníže z Kounic. Byl dokončen v klasicistním slohu v r. 1789.

Další památné domy se zachovaly ve Slavkově především na nynějším Palackého náměstí. Jedná se o již zmíněný Panský dům, dále bývalá kasárna č. 88, přestavěná v r. 1750, bývalá slavkovská škola č. 107 a 108, starošlechtický dům č. 104 z r. 1609 a dům č. 124 s letopočtem 1591, jednopatrový sokolský dům č. 75, v přízemí byl hostinec a spolková místnost Občanské besedy (s letopočtem 1563—1685). Na náměstí je zachován i manufakturní dům č. 71, na jehož místě byl v 16. století obchodní dům slavkovských novokřtěnců. Součástí MěstNV je budova z roku

1869, ve které byl Okresní soud. Nová školní budova byla vystavěna v roce 1906—1907 s městským znakem v průčelí. Hospodářská škola byla postavena už roku 1904.

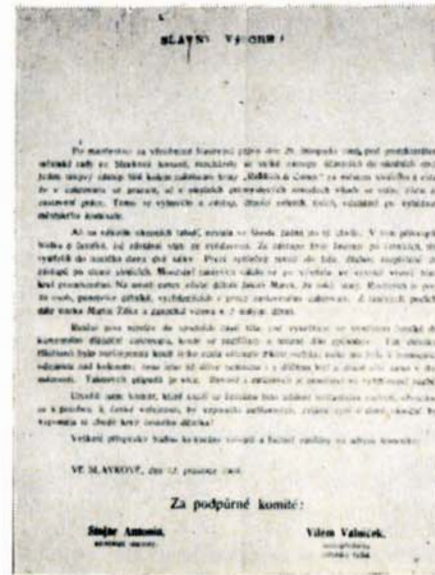
Většina slavkovských obyvatel v novější době byli řemeslníci a živnostníci. Úroveň města ovlivňovaly trhy. Dobrou pověst měly zvláště trhy výroční, které byly navštěvovány ze širokého okolí.

Přestože v 19. století vládly městu německé úřady, nastal rozvoj nových myšlenek a proudů. České úřadování na slavkovské radnici obnovil v letech 1861—1876 český starosta Jan Koláček, který též poprvé prostudoval písemnosti uložené na radnici a založil městskou pamětní knihu.

Zlepšení komunikačního spojení se dočkal Slavkov právě před 100 lety, v roce 1887 stavbou železnice a nádraží.

Během 80. let minulého století vznikala již na základě rozvíjejícího se kapitalismu v blízkém brněnském okolí snaha o průmyslové podnikání ve Slavkově. Vytvořil se spolek „Akciová rolnická továrna na cukr a lín ve Slavkově“, jež v roce 1872 postavil cukrovar. Vlivem nedostatku kapitálu a drahého zpracování řepy prodal spolek cukrovar v exekuční dražbě. V roce 1877 jej koupil Herman Redlich. Cukrovar ve Slavkově se brzy řadil mezi největší na Moravě, obživu v něm našlo i dělnictvo z okolních obcí.

Vlivem průmyslového podniku Cukrovar ve Slavkově, začalo ve městě sílit dělnické hnutí. Sociálně demokratická strana byla zde založena v roce 1895. Celé další období pak charakterizuje zvýšený boj dělnictva za všeobecné hlasovací právo. Vyvrcholil krvavou událostí u slavkovského cukrovaru 28. listopadu 1905. Tehdy střílelo černoctvo do stávkujících a manifestujících dělníků a jeden z účastníků stávků, dělník Jakub Marek z Hodějic přišel o život. Další třicet osob bylo těžce zraněno. Na tuto událost reagoval v parlamentu známým projevem poslanec Josef Hybeš.

Leták z roku 1905

Komunistická strana byla ve Slavkově založena v roce 1921. V roce 1922 zde uspořádala propagační výstavu, o které se zachoval podrobný popis v městské kronice. Tehdy se též ve Slavkově konal protestní tábor proti omezování výroby, drahotě a snižování mezd, kterého se zúčastnilo 10 000 dělníků z celého okolí. V době hospodářské krize řešila městská rada požadavky nezaměstnaných jen částečně — zavedením almuženek pro 34 osob od 1. 1. 1935.

Nedílnou součástí dělnického hnutí bylo též hnutí tělovýchovné. Ve Slavkově byla zřízena v roce 1902 tělovýchovná jednota, která se významně podílela na práci organizací v Rousínově a Brně.

Po celou dobu první republiky zůstával Slavkov zemědělským a živočišným městem. Průmysl zde byl však zastoupen rovněž: cukrovar s rafinerií, tři cihelny, výroba elektromotorů, sladovna, 4 výroby lihovin, 2 velké strojnické dílny a továrna na motory. V téže době zde prosperovalo 80 různých obchodů a živností.

K rozvoji kulturního života přispívala řada spolků a velkou měrou

školy měšťanské a odborné, které byly ve Slavkově založeny již koncem 19. a začátkem 20. století.

Za druhé světové války, v době nacistické okupace se zapsal Slavkov do dějin národně osvobozenec-kého hnutí zvláště podzemním odbojem, který se organizoval ve třech skupinách. Byly zde vydávány ilegální tiskoviny a členové slavkovského odboje se podíleli na vydání českého překladu Dějin VKS-b brněnskou komunistickou buňkou.

Do současnosti

Jubileum Slavkova je příležitostí ukázat, jakých úspěchů dosahuje město při zásadní socialistické přestavbě po roce 1945.

Slavkov se dočkal osvobození Sovětskou armádou 26. dubna 1945. Druhá světová válka si vyžádala řadu obětí. Bylo popraveno a umučeno 13 slavkovských občanů, ve dnech osvobození zahynulo 10 občanů a padlo 16 sovětských vojáků.

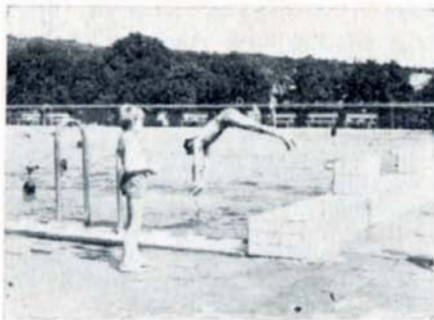
Nastalo zahlazování válečných škod. Z domů bylo 7 zničeno a 96 poškozeno. Ve Slavkově se utvořil Revoluční výbor s programem obnovy. Již 27. dubna vydal první číslo Slavkovských novin a poštovní známky.

Únorové události roku 1948 proběhly na Slavkovsku ve znamení aktivity pokrokových sil. Akční výbor Národní fronty byl utvořen již 25. února 1948. Při volbách pořádaných 30. května 1948 se vyslovilo pro jednotnou kandidátku 84 procent všech odevzdaných hlasů.

Nastal intenzivní rozvoj průmyslové výroby a přechod ke kolektivnímu hospodaření v zemědělství, což přineslo podstatné změny v sociální struktuře obyvatel a způsobu jejich života.

První dělnický prezident Klement Gottwald byl v roce 1949 jmenován čestným občanem města Slavkova u Brna.

Dovršením organizačních úprav byla dokončena územní reorganizace a zavedením krajského zřízení se stal Slavkov jako okresní sídlo součástí brněnského kraje. Ve městě pracoval Okresní národní výbor (1949—1960).

Zemědělský ráz okolí určil budování potravinářského průmyslu. Proto byl slavkovský cukrovar od roku 1948 přebudován nákladem 90. mil. korun a s novým, 1 ha rybníkem se zařadil mezi nejmodernější a nejrozsáhlejší moravské cukrovarny.

V letech 1949—1959 byly ve Slavkově další důležité podniky okresního významu, které měly značný vliv na zlepšení pracovních příležitostí. Vedle cukrovaru to byl MEZ, Destila, Dřevodílo, l. d., Družena, l. d., Okresní průmyslový podnik, Služby města Slavkova, provozovny MNV a konečně Cutisin, založený v roce 1940, který byl rovněž vybudován od roku 1949 v nový závod s exportní výrobou umělých střev. Strojní traktorová stanice byla ve Slavkově založena v roce 1948 a již v dalším roce zajistila strojové kosení v době žni. Boj o vytvoření JZD byl obtížný. Přesvědčovací kampaň vyžadovala mnoho trpělivosti a vytrvalosti. Ve Slavkově bylo utvořeno JZD v červnu 1950 a v roce 1961 bylo připojeno ke Státnímu statku.

K výchově odborných pracovníků byly zaměřeny slavkovské školy. Původní zimní rolnicko-ovocnářská škola byla přeměněna v roce 1952 na Učňovskou zemědělskou školu. V roce 1948 byla zřízena odborná škola instalatérská, v roce 1956 postaven internát učňovských výrobních družstev pro 120 žáků. V této době byla ve Slavkově zřízena jedenáctiletá střední škola, později gymnázium.

Generální linií socialismu zajišťoval ve Slavkově MěstV KSČ a Národní výbor. NV se postupně stal i nosite-

lem stranických a vládních směrnic, jejichž cílem byla socializace města. V roce 1949 byl dokončen regulační plán. Životní prostředí se rok od roku ve Slavkově zlepšovalo a odpovídalo významu okresního města a bohatému cestovnímu ruchu. Z budovatelejších akcí lze jmenovat jen opravu zničených budov, zámku, opravu mostu přes Litavu, ale též desítky drobných akcí při zkrášlování města sehrály svou důležitou roli.

Výrazné zlepšení nastalo v rozvoji školství a kultury též tím, že byla postavena moderní škola na Komenského náměstí, dvě mateřské školy, byla provedena náročná rekonstrukce Společenského domu s restaurací Bonapart. Společenský dům byl slavnostně otevřen 9. května 1968. Je dostatečně využíván jak místními kroužky zájmové umělecké činnosti, tak i uměleckými soubory z celé republiky. Ve Slavkově bylo též značným nákladem upraveno širokoúhlé kino — jako jedno z prvních na vyškovském okrese. Vybudovalo se moderní hřiště, sportovní areál s koupalištěm na ploše čtyř hektarů.

Nemenší pozornost byla věnována zdravotnictví rozšířením stávající polikliniky a dalšími opatřeními.

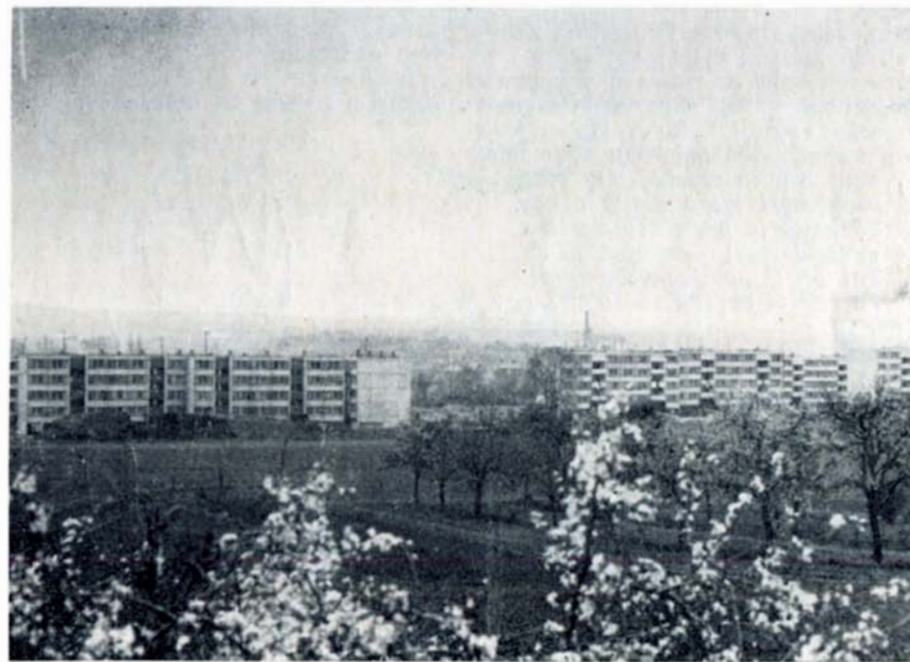
Hlavní tepna Slavkova, Palackého náměstí, bylo definitivně upraveno v roce 1958. V letech 1964—1967 byly prováděny nejrozsáhlejší opravy bezprašných a dlážděných komunikací, chodníků — v rozsahu 18 500 m² a v 15 ulicích města bylo zřízeno nové veřejné osvětlení.

Fotografie z roku 1980. Tyršova ulice se sídlištěm Zlatá Hora v pozadí

Rozvoj každého města též zajišťuje bytová výstavba. V roce 1945 měl Slavkov 662 domů starších 100 let a 407 starších 50 let. Dva činžovní domy byly postaveny v roce 1948. Další výstavbu stanovil projektový plán. Postavilo se sídliště u nádraží, v ulici Polní a rozsáhlá výstavba nastala na Komenského náměstí, v ulici Nerudově, Jiráskově, Tyršově, Čelakovského a dalších. V roce 1967 následovala výstavba vodojemu k zajištění vody pro obyvatele, s čímž souviselo i vybudování hlavního kanalizačního sběrače.

Údržbě barokního zámku a rekonstrukci zámeckého parku (na počest osvobození nazvaného Pakr 26. dubna) byla věnováno mnoho mil. Kčs.

V sedmdesátých letech byla zahájena výstavba sídliště Zlatá Hora

Město Slavkov u Brna byla v uplynulých letech dvakrát vyhodnoceno jako vzorné město Jihomoravského kraje a obdrželo titul „Město 20. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou.“

V současné době stojí Slavkov jako ostatně celá naše společnost před důležitým úkolem zefektivnění rozvoje všech oblastí společenského života. Předpokladem zdárného plnění přijatého volebního programu, jakož i usnesení XVII. sjezdu strany, je dobrá spolupráce všech složek Národní fronty a občanů při zajišťování podmínek šťastného a spokojeného života.

(Prameny — archiv Vyškov)
PhDr. Eva Procházková,
ředitelka Oar Vyškov

SEJDEME SE DĚVČATA?

Milý příspěvek do Zpravodaje připravila slavkovská občanka paní Zofie Valníčková.

Píše v něm o loňském setkání bývalých spolužaček místní školy. Nebylo to setkání první. K tomu došlo již v roce 1981, kdy se z 21 dívek, které v roce 1920 školu opustily, sešlo 14. Další setkání následovalo po pěti letech. To už se dostavilo jen 8 „děvčat“, jejichž narození je v matrice zapsáno v roce 1906.

Mladé novopečené osmdesátnice prožily setkání v družné zábavě. Po zhlédnutí školní budovy zašly do zámecké zahrady, kde se daly vyfotografovat, neboť snímek ze setkání se stane nedílnou součástí vzpomínek pro další léta života, pro děti i vnoučata.

Při posezení v „modrém salóнку“ v restauraci Bonapart zavzpomínaly na ty, které již odešly z jejich řad a přečetly si dopisy těch, které se na zchůzku z různých důvodů nemohly dostavit.

Krásným důkazem, že ani osmdesátka není v naší společnosti věkem, kdy se lidé z víru života uchylují do ústraní, bylo přání všech přítomných sejít se znovu a v budoucnu. Vtipně na ně odpověděla organizátorka setkání Zofie Valníčková. Z její optimistické odpovědi vyjímáme:

... Sem tam ta vráska, bílý vlas,
však mysl jasná dosud v nás.
To heslo je jak chléb a sůl:
„Veselá mysl — zdraví půl.“
Tož příští naší schůzce zdar:
Za rok či za dva — za pět jar?

INFORMACE PRO ÚČASTNÍKY OSLAV

Organizační výbor oslav žádá všechny rodáky (i rodáky bydlící ve Slavkově), kteří obdrželi pozvánku na oslavy, aby se osobně dostavili k prezentaci u organizačního štábu oslav. Tento štáb bude mít sídlo v klubovně důchodců, v budově bývalého soudu na Palackého náměstí ve dnech: pátek 12. 6. od 8.00 do 20.00 hodin, v sobotu 13. 6. od 7.00 do 14.00 hodin.

Tam na základě předložení pozvánky obdržíte zdarma max. dvě vstupenky na sobotní pořad „BESEDA S RODÁKY“ a „SETKÁNÍ VE SLAVKOVĚ“, kde budou uplatněny přednostně požadavky mimoslavkovských rodáků. Vzhledem k očekávanému velkému zájmu o tento pořad se uskuteční repríza, a to: v neděli 14. června ve 14.30 hodin. V pořadu mimo Slavkovského orchestrálního sdružení budou účinkovat také slavkovští rodáci, věnující se umění profesionálně.

Při prezentaci obdržíte veškeré informace o ubytování a o všech dalších pořadech.

Děkujeme Vám za pochopení a těšíme se s Vámi na shledanou.

PROGRAM

750 let

OD PRVNÍ PÍSEMNÉ ZMÍNKY O EXISTENCI MĚSTA SLAVKOV U BRNA

1237

1987

pod
Slavkovským
sluncem

Rok 1987 znamená v životě města Slavkova u Brna významný mezník. V tomto roce si připomínáme 750. výročí první dochované písemné zprávy o jeho existenci. Zmínka o Slavkově — uvedeném tady ještě pod původním názvem Novosedlice — se poprvé objevuje v listině podepsané českým králem Václavem I. a datované 12. května roku 1237. Víme ale dobře, že naše město je starší — archeologické nálezy, stavebně-historické doklady i etymologický výklad jeho původního názvu to dosvědčují přesně. Nicméně rok 1237 je prvním zachytným bodem, od něž můžeme historii Slavkova počítat úplně přesně. V životě měst, stejně jako v životě lidí, jsou kulatá výročí vždy příležitostí k bilanování, k ohlédnutí se zpět a k vytýčení nových plánů do budoucna.

Nejinak je tomu i v našem případě.

Rada Městského národního výboru ve Slavkově u Brna chce obyvatelům města připomenout, že mohou být právem hrdi na odkaz svých předků. Z tohoto důvodu — ve spolupráci se stranickými orgány města a okresu — rozhodla o uspořádání oslav, které by všem jeho obyvatelům, ale i těm, kdož se ve Slavkově narodili a běh života je zavedl jinam, připomenuly jeho slavnou minulost a nastínily perspektivy jeho budoucnosti.

Vyvrcholením oslav bude sjezd rodáků, v jehož průběhu se do svého města, alespoň na pár dní, vrátí mnozí z těch, kdož odsud odešli. Akce, připomínající toto slavné výročí, však budou prolínat životem města po celý rok. Budou směřovat k tomu, aby si jeho obyvatelé uvědomili svoji příslušnost k městu více než jindy, aby se na nich sami aktivně podíleli a aby se o své historii, současnosti i budoucnosti co nejvíce dozvěděli. Program oslav je koncipován tak, aby se do nich co největší měrou zapojily všechny podniky, instituce i organizace Národní fronty. Příležitost k aktivnímu přístupu tak dostává doslova každý jednotlivý občan.

Každé město ve svém historickém vývoji zaznamenalo období růstu a rozvoje a naproti tomu i období stagnace a mnohdy přímo úpadku — ve zdrcující většině případů zaviněné válkami a jejich následky.

A Slavkov u Brna není žádnou výjimkou ani v tomto směru.

Období rozmachu, blahobytu a klidné práce byla vystřídána obdobími plnými strádání a strachu, obdobími, kdy město bylo takřka vyhlídáno válečnými událostmi, nemocemi a požáry.

Avšak Slavkov — to je také město práce rukou i ducha. Snahou oslav pořádaných v průběhu roku 1987, je ukázat, kolik mimořádného úsilí, obětavosti, práce a tvůrčího elánu bylo třeba vynaložit, než obyvatelé našeho města dosáhli dnešního stavu vývoje, než se stali pány ve svém domě a mohli zahájit budování socialistické společnosti. Mají však také připomenout, že rok 1987 je i východiskem do dalšího období, východiskem do nové tvůrčí, budovatelské práce. Přejí bychom si při této příležitosti, aby všechny akce pořádané v jeho průběhu vyzněly jako poděkování těm, kdož se o rozvoj města zasloužili, ale i jako pobídka generaci, která nastupuje a přejímá pochodeň nekonečné štafety života, aby své město, proslavené po celém světě, vedla s elánem sobě vlastním k socialistickým zítřkům.

PROGRAM OSLAV 750. VÝROČÍ PRVNÍ ZMÍNKY O SLAVKOVĚ — 1987

Datum, hodina	Název pořadu	Místo	Odpovědnost
LEDEN 1987			
Pátek 23. ledna 18.00—19.30 hod.	POD SLAVKOVSKOU BRÁNOU — slavnostní večer zahájení oslav 750. výročí města Program: úvodní znělka, projev, kulturní program žáků — ZŠ Tyrsova, MŠ Němčany, LŠU Slavkov, SOUZ — MKS Jetelinka	Spol. dům	MKS
KVĚTEN 1987			
26. května	KINO JAS — přehlídka úspěšných českých veseloher	kino JAS	kino JAS
27. května	LIMONÁDOVÝ JOE		
28. května	S TĚBOU ME BAVÍ SVĚT SLUNCE? SENO, JAHODY		
ČERVEN 1987			
Sobota 6. června 10.00—11.00 hod.	SJEZD DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ VERNISÁŽ — „KULTURNÍ ŽIVOT VE SLAVKOVĚ“	Muzeum	MKS/HM
14.30—18.00 hod.	BESEDA s divadelníky	uč. č. 8.10	MKS
19.30—22.00 hod.	DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ slavkovských ochotníků Jan Drda: HRÁTKY S ČERTEM	velký sál	MKS
Neděle 7. června			
10.00—12.00 hod.	Repríza divadelního představení HRÁTKY S ČERTEM k MDD	velký sál	MKS
15.00—19.00 hod.	TANEČNÍ ODPOLEDNE MLADÝCH	velký sál	MKS
<hr/>			
Datum, hodina	Název pořadu	Místo	Odpovědnost
Pátek 12. června			
17.00—18.00 hod.	SJEZD RODÁKŮ SLAVNOSTNÍ ZASEDÁNÍ městských orgánů s předáním pamětních listů zasloužilým pracovníkům, podnikům, závodům atd.	velký sál	MKS/MěstNV
19.30—21.00 hod.	KULTURNÍ POŘAD — vystoupení Brněnského rozhlasového orchestru lidových nástrojů BROLNU	velký sál	MKS
21.30—23.00 hod.	NOKTURNO U FONTÁN — koncert KPH Brass Band Brno	zámecký park	MKS/HM
Sobota 13. června			
09.00—10.30 hod.	HISTORICKÝ VÝVOJ SLAVKOVA přednáška dr. Jiřího Pernese — ředitele HM	uč. č. 8.10	MKS/HM
11.00—12.00 hod.	Vernisáž výstavy akademického malíře Přemysla Janička Dny otevřených dveří (závody, školy, podniky, atd.)	zámek	HM
12.30—14.00 hod.	PŘEHLÍDKA NÁRODOPISNÝCH SOUBORŮ PRŮVOD MĚSTEM		
14.30—17.00 hod.	POD SLAVKOVSKÝM SLUNCEM Znělka, projev, kulturní program: přehlídka národopisných souborů (Trnka, Klebetníček, Jetelinka, Křenovák, Křenováček, Današ)	stadión	Měst. org.
19.00—19.20 hod.	SETKÁNÍ RODÁKŮ — zahájení besedy	velký sál	komise rod.

Datum, hodina	Název pořadu	Místo	Odpovědnost
Sobota 13. června 19.00—19.20 hod.	SETKÁNÍ RODÁKŮ — zahájení besedy	velký sál	komise rod.
19.20—21.00 hod.	SETKÁNÍ VE SLAVKOVĚ Hudebně zábavný pořad slavkovského orchestrálního sdružení a sólistů — slavkovských rodáků, profesionálů — vstup pouze pro pozvané	velký sál	MKS/MěstNV
21.00—24.00 hod.	BESEDA S RODÁKY — pokračování V průběhu besedy vystoupí Velký taneční orchestr s písničkami a skladbami z pořadu „Věčně zelené melodie“		
21.00—22.30 hod.	KONCERT MICHALA TUČNÉHO — TUČŇÁCI	stadión	MKS
Neděle 14. června 09.30—10.00 hod.	PIETNÍ AKT S KLADENÍM VĚNCŮ u památníku padlých rudoarmejců v parku	zámecký park	Měst. org.
10.30—12.00 hod.	Vystoupení skupiny historického šermu LAG		
14.00—17.00 hod.	PŘEHLÍDKA MLÁDEŽNICKÝCH DECHOVÝCH SOUBORŮ vystoupí mládežnické soubory z Prostějova, Olomouce a Ratiškovíc	zámecký park	MKS/HM
14.30—17.00 hod.	Repríza hudebně-zábavného pořadu slavkovského orchestrálního sdružení SETKÁNÍ VE SLAVKOVĚ	velký sál	MKS
19.30—21.00 hod.	REPRÍZA DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ Jan Drda: HRÁTKY S ČERTEM v podání slavkovských ochotníků	velký sál	MKS

Datum, hodina	Název pořadu	Místo	Odpovědnost
Sobota 20. června 14.00—19.00 hod.	PŘEHLÍDKA FOLKOVÝCH ZPĚVÁKŮ (Plíhal, Pospíšil, Wykrent, Voňková, Lohonka, Poutníci)	stadión	MKS/TJ
Sobota 27. června 14.00—17.30 hod.	OKRESNÍ TĚLOVÝCHOVNÉ SLAVNOSTI VÝSTAVA TĚLOVÝCHOVNÝCH TRADIC	stadión ZŠ Komen.	TJ Slavoj TJ Slavoj
Neděle 5. července	TURNAJ V KOPANÉ O POHÁR MĚSTA s mezinárodní účastí (Rakousko, NDR)	stadión	TJ Slavoj
Sobota 11. července	LETNÍ NOC	stadión	TJ Slavoj
Sobota 19. září	CELODRAŽNÍ OSLAVA ČS. ŽELEZNIČÁŘŮ 1987 spojená s oslavou 100. výročí provozu Brno—Tr. Teplá JÍZDA HISTORICKÉHO VLAKU BRNO—KYJOV	nádraží ČSD	
Sobota 7. listopadu	VERNISÁŽ — POKROKOVÁ TRADICE SLAVKOVA	zámek	HM
Sobota 12. prosince	SLAVNOSTNÍ VEČER k ukončení oslav 750. výročí Program: slavnostní znělka, projev, kulturní program: „ Slavkováci opět baví Slavkov “ — revuální pořad — populární taneční skladby, scény a písničky v podání slavkovského big-bandu, slav. zpěváků i herců s vystoupením oddílu kondiční turistiky žen Vzorné TJ Slavoj Slavkov	velký sál	MKS/MěstNV

Ke zvýšení účinnosti hlavních programových akcí, věnovaných tomuto výročí, lze uskutečnit i řadu akcí a opatření doplňujících, které by byly nepochybně oceněny nejen obyvateli města a účastníky sjezdu rodáků, ale násle dovně i početnými turisty, kteří naše město navštíví.

- a) cyklus přednášek Historického muzea Slavkov k významným obdobím slavkovské historie:
21. 5. PhDr. Libuše Urbánková: Lev Vilém z Kounic a jeho evropská cesta v 1. 1635 až 1636
 4. 6. PhDr. Jan Pernička: Historiografie a vznik města Slavkova
 18. 6. PhDr. Jiří Kroupa, CSc.: Dominik Ondřej, Maxmilián Oldřich a Václav Antonín z Kounic
 17. 9. PhDr. Jan Janák, CSc.: Fočátky text. podnikání a slavkovská manufaktura
 26. 11. PhDr. Jiří Pernes: Dějiny dělnického hnutí na Slavkovsku
 10. 12. PhDr. Jiří Mikulka: Protifašistický boj KSČ na Slavkovsku v letech 1939—1945
- b) vydání publikace o městě a kulturní život ve Slavkově
- c) vydání slavnostního čísla „Slavkovského zpravodaje“
- d) vydání pohlednice, plakátu, umělecké medaile, odznaku města
- e) vydání příležitostného poštovního razítka
- f) vydání pamětního listu
- g) uspořádání dnů otevřených dveří
- h) lunapark, na náměstí velký trh — jarmark
- i) propagace — VNA — zaměřit k oslavám města
- j) uspořádat výstavy:
- Historické muzeum — výstava obrazů sl. rodáka ak. malíře P. Janíčka
 - Městské kulturní středisko — Historie kulturního života
 - Lidová škola umění — výstava dětské kresby
 - ZŠ Tyršova a Komenského — výstava práce žáků, Slavkovské školství
 - Knihovna — výstava knih spojená s besedou
 - Svaz invalidů — výstava ručních prací
 - SPOZ — práce SPOZ
 - Potravinářství — propagace oslav (prodejny, výlohy)
 - TJ Slavoj — výstava tradic tělovýchovného hnutí ve městě
 - Svaz filatelistů — propagační ukáзка známek ze Slavkova
- k) Vz TJ Slavoj uspořádá sportovně-branný den a turnaj v košíkové, volejbale o „Pohár města“
- l) ČMS uspořádá střeleckou soutěž o „Pohár osvobození“ a kynologickou soutěž v norování
- m) ČRS uspořádá rybářské závody pionýrů
- n) ČSČK zajistí při všech hromadných akcích na požádání zdravotní dozor

Sál Společenského domu — sobota 13. června 1987 od 19.30 hodin a
neděle 14. června 1987 od 14.30 hodin

V rámci oslav 750. výročí města Slavkova a ke sjezdu slavkovských rodáků
pořádá hudebně zábavný pořad

SETKÁNÍ VE SLAVKOVĚ

V pořadu účinkují slavkovští rodáci, kteří se umění věnovali a věnují profesionálně: Joži Walterová, Sonja Sázavská, Zdena Rotreklová, Irena Rozsypalová, Stanislav Hejduček, Zdeněk Burian, PhDr. Jiří Majer, Stanislav Olbricht, Otakar Odehnal, Václav Fanta, Zdeněk Andrla.

Slavkovské orchestrální sdružení MKS řídí dirigent Břetislav Rozsypal

Program:

G. Verdi	Předehra k opeře Nabucco
Jan Křtitel Vaňhal	Sonáta G dur pro flétnu a harfu
Miloš Machek	Zámecká serenáda
Antonín Dvořák	Árie vodníka z opery Rusalka
F. A. Boieldieu	Předehra k opeře Kalif z Bagdádu
F. A. Boieldieu	Medailónek Joži Walterové
Oskar Nedbal	Valčík dětí z baletu Z pohádky do pohádky
Václav Trojan	Žabák
Florimond Hervé	Píseň Celestina z operety Mamzelle Nitouche
V. Monti	Čardáš
Petr Hapka	Já ráda vzpomínám — šanson
Petr Hapka	Medailónek Sonji Sázavské
Franz von Suppé	Básník a sedlák — předehra

Po ukončení hudebně zábavného pořadu v sobotu 13. června od 21.00 hodin
a v neděli 14. června od 17.00 hodin

Beseda se slavkovskými rodáky

V průběhu sobotní besedy vystoupí slavkovský BIG BAND, který za řízení PhDr. Jiřího Majera uvede skladby a písničky z pořadu Melodie věčně zelené.

INFORMACE PRO RODÁKY
účastníky oslav 750 let Slavkova

Pro nedostačující kapacitu sálu, ubytování a stravování bylo upuštěno od pozvání ročníků 1928 až 1936, jejichž počet činí zhruba 500 občanů. Proto byli pozváni jen rodáci narození v roce 1889 až 1927, jejich počet je asi 700 občanů. I když všichni pozvaní se nebudou moci pro stáří a nemoc oslav osobně zúčastnit, budou mít pořadatelé značné starosti, aby bylo dosaženo všestranné spokojenosti.

Organizační výbor